

EFESIOS

Saludo

¹ Núa Pablo, nubànùacué pirí cuyàluta, núa abéeri Jesucristo yàasu apóstol. Jesucristo ibànùaca núa nucàlidacaténá wenàiwicanái irí tàacáisi càide iyúwa Dios iwàwáaná, Dios imáidacáiná núa. Nubànùacué pirí cuyàluta, píacué Dios yàasu wenàiwicaca yeebáidéeyéica Cristo Jesús itàacái iyéeyéica Efeso iyacàlená irícu.

² Nusutácué Wáaniri Dios íicha pirípinácué, Wáiwacali Jesucristo nacái namànínápinácué pirí cayábéeri mawèníri iyú, namàcacáanápinácué nacái píyaca matuíbanáita.

Bendiciones espirituales en Cristo

³ Wàacué Dios irí cayábéeri, yái Wáiwacali Jesucristo Yáanirica, Dioscainá idéca imànica walí cayábéeri Cristo ìwalíse, yái wàyéerica abédanamata yáapicha, wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Dios idéca imànica walí macái cayábéeri íiwitáaná chènuníiséeri iyúudèeripiná wáiwitáise, wàyacainá abédanamata Cristo yáapicha.

⁴ Dios yeedácaté wía yàasu wenàiwicacaténá wía, ipíchawáiseté idàbaca èeri yáalíacáinátewa Cristo yéetáanápinátewa wáichawalíná. Dios yeedácaté wía imàacacaténá wàyaca yáapicha chènuniré, wáibaidacaténá nacái abéerita Dios irípiná mabáyawanéeri iyú Dios iicápiná.

⁵ Cáininácaináté Dios iicáca wía èeri ipíchawáiseté, ínáté íináidawa yeedáanápináté wía iicácaténá

wía iyúwa yéenibewa. Jesucristo yéetácatéwa wáichawalíná càide iyúwaté Dios ínáidáanátewa. Iná Dios iicáca wía iyúwa yéenibewa.

⁶ Iná wàaca Dios irí cayábéeri mamáalàacata imànicáiná walí cayábéeri manuísíwata mawèníri iyú. Càité Dios imànica walí cayábéeri, imàcacaté Iiri yéetácawa wáichawalíná, yái Iirica cáininéerica Dios iicáca,

⁷ Cáininácáiná Dios iicáca wía, íná ibànùacaté Iiriwa yéetácaténátewa wáichawalíná. Dios Iiri íiraná imusúacatéwa íicha cruz ìwali yéetácalítéwa wáichawalíná, íná Dios idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa, imàaca nacái iwàwawa wabáyawaná íicha, bàaluitécáiná Dios iwàwacaté imànica walí cayábéeri mawèníri iyú. Dios imànicáiná wenàiwicanáí irí cayábéeri manuísíwata càmíiri imáalàawa.

⁸ Dios idéca yáasáidaca walí cáinináca iicáca wía. Wáalíacawa cáinináca iicáca wía imàacacáiná cálíacáica wía wáalíacaténáwa macái wawàsi ìwali, yái iwàwacutéerica wáalíacawa ìwali wàyacaténá machacàníri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná.

⁹ Dios imàaca nacái wáalíacawa yàasu cayábéeri ìwali, yái cayábéerica Dios iwàwéericaté imànica walí, càmíirité wenàiwicanáí yáalíawa ìwali quéechatécáwa. Dios ínáidacáináté ibànùanápináté Cristo aléi èeri irìculé imànicaténá càide iyúwa Dios iwàwáaná.

¹⁰ Aibaalípiná Dios imànipiná càide iyúwaté ínáidáanáwa imàníinápiná alétade yéenáiwana yàanàacatalépináta. Càipiná Dios imànica: Imàacapiná Cristo icùaca macáita lyéerica chènuniré, chá nacái èeri irìcu.

¹¹ Dios yeedácaté wía èeri ipíchawáiseté

imàacacaténá wàyaca abédanamata Cristo yáapicha, wía yeebáidéeyéica itàacái, yéewanápiná weedáca walíwa yái cawènúirica càide iyúwaté Dios ínáidáanáwa imàacáanápinátē walíni, yái Dios imànúirica macái wawàsi machacàníiri iyú, cayábéeri iyú nacái càide iyúwa iwàwáaná imànicani.

¹² Dios idéca cài imànica walí, wía judíoca, níái idàbáanéeyéicawaca yeebáidaca Cristo ìwali yéewanápiná wàyaca machacàníiri iyú chái èeri irícu, yéewacaténá áibanái canánama yàaca Dios irí cayábéeri ìwali yái manuíri cayábéerica Dios imànúirica mawènúirí iyú wenàiwicanái irí.

¹³ Píacué nacái càmíiyéica judío, bàaluité péemìacuéca yái báisíiri tàacáisi icàlidéerica Cristo ìwàwaca iwasàaca pía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, yá peebáidacatécué Cristo itàacái. Inátē Dios imàacacué piyaca abédanamata Cristo yáapicha, Dios imàacacué nacái Espíritu Santo ìwàlùacawa piwàwalículé càide iyúwaté Dios imáaná, píalícaténácuéwa Dios yàasunáica pía.

¹⁴ Espíritu Santo lyacáiná wawàwalícu íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyú Dios imàacáanápiná walí macáita yái cawènúirica càide iyúwa icàlidáaná walíni, áiba èeriwa idécanáami imáalàidaca iwasàaca wía, wía yàasunáica, yéewacaténá áibanái canánama yàapináca Dios irí cayábéeri ìwali yái cayábéeri manuírica Dios imànúirica mawènúirí iyú wenàiwicanái irí.

Pablo pide a Dios que dé sabiduría a los creyentes

¹⁵ Nudéca nuémìacuéca piináwaná ìwali íná yéewa núalíacawa peebáidacuéca Wáiwacali Jesús itàacái.

Nudéca nuémìaca nacái cáininácuéca piicáca macái Dios yàasu wenàiwicanái.

16 Iná nùaca Dios irí cayábéeri mamáalàacata pìwalicué. Yá nusutácué Dios íicha pirípinácué.

17 Nusutácué Dios íicha pirípinácué, yáí Wáiwacali Jesucristo Icuèrináca, yáí Wáaniri Dios cachàinlirica Íwitáise, icànérera mèlumèluíri iyú. Nusutácué Dios íicha pirípinácué imàacáanápiná cáalíacáica pía Espíritu Santo yáalífacái iyú, píalíacaténácué péemìaca cayába càinácalí íimáaná yáí tàacáisica, píalíacaténácué nacái Dios ìwali cayábéeri iyú cachàiníwanái mamáalàacata.

18 Nusutácué Dios íicha pirípinácué amalácaténá imànica píiitáise píalíacaténácuéwa ìwali yáí cawènìirica Dios imàaquéeripinácuéca pirí. Dios idéca imáidacuéca pía picùanápinácué imàacaca piríni, cawènìircaináni yáí cayábéerica, manuísíwata nacái, áibaalícainá Dios imàacapinácué piyaca yáapicha chènuniré cáimiétacanéeri iyú manuísíwata, máiní mèlumèluíri iyú nacái, píacué Dios yàasu wenàiwicaca.

19 Nusutácué nacái Dios íicha pirípinácué píalíacaténácuéwa Dios ichàini ìwali máiní manuíri càmíiri imáalàawa nacái, càmíiri nacái yéewa wáalimáidacani, càinácalí imanuíca, yáí ichàini manuírica iyéerica wawàwalícu, wíá yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Yáí ichàinicà iyéerica wawàwalícu, yácatá Dios ichàini manuírica Dios yáasáidéericate cachàiníri iyú, manuísíwata nacái imichàidacaalíté Cristo yéetácáisi íicha.

20 Dios imichàidacaté Cristo yéetácáisi íicha cachàiníri Íwitáise iyúwa, néeseté Dios imàacaca ichàini iyúwa Cristo yáawinacaténátewa Dios

yéewápuwáise chènuniré icùacaténá macáita Dios yáapicha. Yácata Dios ichàini manuírica ìyéerica wawàwalícu.

²¹ Dios imichàidacaté Cristo chènuniré, yá imàacacaté Cristo icùaca macái chàinisi íiwitáaná, macái íiwitáisesi íiwitáaná nacái, macái nacuèrinánái íiwitáaná nacái, macái náiwacanánái íiwitáaná nacái, macái wawàsi ìyéerica nacái. Siùcáisede Cristo icùaca macáita, icùapiná macáita nacái áibaalí iwàlisàidacaalípiná macáita.

²² Dios idéca imàacaca Cristo irí macái íiwitáisewa, Cristo icùacaténá macáita. Dios idéca nacái ibàlùadaca Cristo wáiwitápupiná icùacaténá wía macáita, wía yeebáidéeyéica itàacái.

²³ Wíacainá yeebáidéeyéica Cristo itàacái, càica wíade iyúwa Cristo iiná chái èeri irìcu, wáiwitápucáináni yái Cristoca, yái icuèrica macáita, ìyaca macáita nacái, yáaliméeri nacái imànica macáita càide iyúwa iwàwáaná.

2

Salvos por el amor de Dios

¹ Bàaluité pìyacatécué iyúwa yéetéeyéimiwa pibáyawaná ìwalíisewa piúcacáinácuéwa Dios íicha.

² Pèepunícatécuéwa pibáyawaná yáapichawa, pimànicáinátécué càide iyúwa èeri mìnánái imàníná, iyúwa nacái Satanás iwàwáaná, yái ichùulièrica demonionái ìyéeyéica cáuli irìcu, ichùulièrica nacái èeri mìnánái íiwitáise càmíiyéica yeebáida Dios itàacái.

³ Càité wàyaca nacái macáita bàaluité, wía judíoca. Yá wamànicaté macáita càide iyúwaté wawàwáaná wamànica meedá macáita wawàsi

Dios imáisanièrica wamànica. Wamànicaté wabáyawanáwa càide iyúwaté wáiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, iyúwaté nacái wáináidáaná wamàníninápíná. Báawacáináté wáiwitáise, ínáté iwàwacutáca Dios yùuwichàidaca wía manuísíwata, iyúwa áibanái èeri mìnánai canánama càmíiyéica judío.

4 Quéwa Dios iicácaté wapualé manuísíwata, yáté mání cáinináca iicáca wía.

5 Ewitaté wàyacáaníta càide iyúwa yéetéeyéimiwa, wáucacáinácuéwa Dios íicha wabáyawaná ìwalíisewa, càicáaníta cáininácaté Dios iicáca wía. Ináté imàacacué wàyaca abédanamata Cristo yáapicha. Càité Dios yàaca wacáuca càmíiri imáalàawa. Pidécuéca pimusúacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha Dioscáiná imànicatécué pirí yái cayábéerica mawèníiri iyú.

6 Wàyacáiná abédanamata Cristo Jesús yáapicha, yái imichèericatewa yéetácáisi íicha, íná Dios iicáca wía càide iyúwa idéca nacáicaalí Dios imichàidaca wía yéetácáisi íicha, Dioscáiná idéca yàaca wacáuca wàlisài wàyacaténá machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Dios iicáca wía nacái càide iyúwa wadéca nacáicaalí wáawinacawa Cristo Jesús yáapicha chènuniré wacùacaténá macáita Cristo yáapicha, yái yáawinéericatewa néré icùacaténá macáita.

7 Càita Dios idéca imànica walí yéewacaténá yásáidaca càiripináta cáinináca iicáca wía manuísíwata èeri càmíiri imáalàawa, yásáidacaténá nacái imàníináca walí cayábéeri mawèníiri iyú Cristo Jesús yéetácáinátewa wáichawalíná, yái wàyéerica abédanamata yáapicha.

8 Dios idéca iwasàacuéra pía yàasu yùuwichàacáisi íicha, Dioscainá imànicatécué pirí yái cayábéerica mawèníiri iyú peebáidacáinátécué Cristo Jesú. Càmitacué píalimá píibaidaca ìwalinápiná peedácaténácué piríwani yái iwasàanácuéra pía. Néese Dioscata yái yéericuéra piríni mawèníiri iyú.

9 Canáca wáaliméeri wamànica Dios iwasàacaténá wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa, ína càmita yéewa canúmaséeca wía ìwali, cachàinicaténá waicáca wíawawa áibanáí íicha.

10 Yácainá Dioscata yái idàbérera wía wàlisài iyú wàyacaténá abédanamata Cristo Jesú yáapicha yéewanápiná wamànica cayábéerí càide iyúwaté Dios íináidáanáwa bàaluité wàwali wamànínápináté cayábéerí.

La paz que tenemos por medio de Cristo

11 Iná piwàwalicué càinácaalíté piyáaná bàaluité. Càmitacué judío pía ína judiónáí náimacuéra píwali “càmíyéi imàni circuncisión”, níacainá judiónáí namànica circuncisión aslanáí íimami ìwali. Yá náimaca nalíwáaca “wía imàniyéica circuncisión”, náimaca. Iná báawaca judiónáí iicáca càmíyéi judío iyúwa casaquèeyéi Dios íicha.

12 Piwàwalicué càinácaalíté piyáaná: Bàaluité càmitacué píalíawa Cristo ìwali. Càmitacué Israel itaquénainámi yéená pía. Càmitacué Dios imànité piapicha wawàsi imànicaténáté pirí cayábéerí càide iyúwaté imàníiná wawàsi israelitanáí yáapicha. Piyacatécué chái èeri irìcu canéeyéitaté icuériná Dios, càmitaté nacái píalíawa Dios ìwali. Canátatécué pirí abéerí iyúudèripinácué pía.

13 Quéwa Cristo Jesú íiraná imusúacatéwa íicha cruz ìwali, yáté yéetácawa wáichawalíná.

Inácué siùcáisede piyaca abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Píacué càmíiyéica judío, iyéeyéicaté iyúwa yúuquéeyéiwa Dios íicha, Dios idéca imawiénidacuéca iríwa pía, Cristo Jesús yéetácainátewa píchawalínácué.

14 Cristo imàacaca abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca, wía yeebáidéeyéica itaacái. Abéerita wenàiwica íwitáaná imànica wía, wía judíoca, píacué nacái càmíiyéica judío. Cristo imáalàidacaté wáicha nacái canánamaní yái wàuwidéyacáanácawa càide iyúwa idéca nacáicalí imáalàidaca manuíri iwáiná iyéericaté bamuchúamibàa wáicha.

15 Cristo imáalàidacaté iiná iyúwani, yái wàuwidéyacáanácawa yéetácainátewa cruz ìwali. Bàaluitécáiná Dios ichùullaca israelitanái imàniínápiná madécaná càulenéeri wawàsi masacàacaténáté Dios iicáca náiwitáise. Quéwa Cristo yéetácatéwa imáalàidacaténá ichàini, yái tàacáisi báaluisàimica, íná Cristo idéca iwasàaca macái wenàiwicanái. Yá imàacaca wàyaca càide iyúwa abéerita wenàiwica íwitáaná wàlisàna, wía judíoca, píacué nacái càmíiyéica judío, wàyacaténá abédanamata Cristo yáapicha. Càité imàacaca abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca.

16 Cristo yéetácainátewa cruz ìwali, yá imáalàidacaté wàuwidéyacáanáwa, wía pucháiba íwitáaná wenàiwicaca. Yá Cristo imàacaca cayábaca wáapicha Dios, yá idéca imàacaca abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca càide iyúwa abéeri wenàiwica.

17 Cristo yàanàacaté chènuníise icàlidacaténá walí macáita yái cayábéeri tàacáisica wáalíacaténáwa càinácalí yéewa cayábaca wáapicha Dios, píacué

càmíiyéica judío iyéeyéicaté iyúwa yúuquéeyéiwa Dios íicha, wía nacái judíoca, yáaliéyéicatéwa Dios iináwaná íwali.

18 Cristo yéetácatéwa wáichawalíná, íná cayábaca wáapicha Wáaniri Dios, macáita wía, píacué nacái, Espíritu Santo iyúudàacáiná wía macáita.

19 Iná càmitacué píya iyúwa canéeyéi yàasu cáli, iyúwa nacái càmíiyéi wéenánái, píacué càmíiyéica judío, néese píyacuéca wáapicha iyúwa wàasu cáli néeséeyéi, wía Dios yàasu wenàiwicaca, yá Dios yéenibecuéca pía wáapicha.

20 Càicué pía wáapicha iyúwa capìi ibàluèricawa cachàiníri íba ínata. Níara apóstolca, profetanái nacái, càica níade iyúwa cachàiníri íba capìi ibàluèricawa ínata, nacàlidacáinátē tàacáisi Dios inùmallicuise quéechatécáwa, yéewacaténá wenàiwicanái yeebáidaca Jesucristo itàacái. Yái Jesucristoca, càicanide iyúwa capìi yàasu íba cachàiníri náicha canánama, máiníri iwàwacutácawa capìi irípiná, Wáiwacalicáináni, yái Jesucristo wàyéerica abédanamata yáapicha.

21 Càide iyúwa wenàiwicanái ibàlùadacaalí íba icapèená, càita nacái macáita wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái iwàwacutá abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca macáita càide iyúwa wamànica nacáicaalí templo abéta Wáiwacali irípináwa, wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha.

22 Iná píacué iyéeyéica abédanamata Cristo yáapicha, abédanamacué píiwitáise píapichawáaca yéewanápinácué píyaca càide iyúwa templo Dios iyéerica irícu, Espíritu Santo iyacáinácué piwàwalícu.

Pablo encargado de llevar el evangelio a los no judíos

¹ Dios idéca imànicuéca pirí cayábéeri mawèníiri iyú, píacué càmíiyéica judío, íná yéewa presoca núa, núa Pablo, nucàlidacáiná Cristo Jesús itàacái càmíiyéi judío irí.

² Núalíacawa pidécuéca péemìaca nuináwaná ìwali Dios imànínátē nulí cayábéeri mawèníiri iyú ichùullianátē nucàlidáanápinácué pirí itàacái, píacué càmíiyéica judío.

³ Dios idéca imàcacaca núalíacawa càinácaalíté fináidacawa imànínápiná, càmírité imàaca áibanái yáalía ìwali. Dios idéca imàcacaca núalíacawa, yá nudéca nucàlidacuéca piríni maléenéeri cuyàluta irícu.

⁴ Piléecaalícuéni, yásí píalíacuéwa núalíacawa ìwali yái tàacáisi Dios ibèericaté áibanái íicha, Cristo yáasáidéerica nulí.

⁵ Bàaluité Dios càmita imàaca wenàiwicanái yáalíacawa yái tàacáisi ìwali, quéwa Dios idéca imàcacaca Espíritu Santo yáasáidaca nalíni, níái Dios yàasu apóstolca, profetanái nacái, icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmalícuíse siùcade.

⁶ Yácata tàacáisi ibàacanéeri: Níái càmíiyéica judío, neebáidacaalí yái tàacáisi cayábéeri íiméerica Cristo Jesús iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, yá Dios imànipináca nalíwa cayábéeri manuísíwata abédanamata càide iyúwa imàníná cayábéeri judiónái irí, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo Jesús itàacái, nàyacáiná iyúwa abéeri wenàiwica iiná, yái Cristo iináca, judiónái yáapicha, Dioscáiná idéca imànica wawàsi nacái càmíiyéi judío yáapicha imànínápiná nalí cayábéeri

nàyacaalí abédanamata Cristo Jesú斯 yáapicha, càide iyúwa Dios imàníná cayábéeri judiónái irí.

⁷ Dios idéca imànica nulí càiri cayábéeri mawèníiri iyú: Imàacaca nuíbaidaca irípiná nucàlidacaténá yái tàacáisica. Càité Dios imànica nulí cayábéeri mawèníiri iyú, ichàiniadaca nacái núa íwitáise cachàiníiri iyúwa.

⁸ Núacata yái càmíirica cachàini náicha canánama Dios yàasu wenàiwicaca, quéwa Dios idéca imànica nulí càiri cayábéeri mawèníiri iyú: Imàacaca nucàlidaca cayábéeri tàacáisi càmíiyéi judío irí, yái tàacáisi icàlidéerica walí máiní cayábéerica Cristo íwitáise, imàni nacái wenàiwica irí cayábéeri manuísíwata. Canácata wenàiwica yáaliméeri iputàaca yái cawèníirica Cristo idènièrica, yá nacái cayábéeri manuírica Cristo imànírica wenàiwicanái irí.

⁹ Yácata Dios, yái idàbéericate macáita, idéca ichùuliaca nucàlidáanápiná macái wenàiwica irí càinácaalíté Dios íináidacawa ibàacanéeri iyú bàaluitésíwa, yái tàacáisi Dios ibèericate bàaluitésíwa.

¹⁰ Càité Dios imànica yéewanápiná macái ángel íwacanánái lyéeyéica chènuniré, demonio íwacanánái nacái icuèyéica yàasu cáliwa cáuli irícu, náalíacawa átata cayábéeri iyú máiní cáaliacáica Dios áibanái lícha canánama imànicaténá macái íwitáanáta càulenéeri wawàsi. Cài nadéca náalíacawa naicácainá Dios imàacaca abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca, macáita wía yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái iwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi lícha.

¹¹ Dios idéca imànica càide iyúwaté íináidáanáwa bàaluitésíwa èeri ipíchawáiseté. Yá Wáiwacali Jesu-

cristo idéca imànica macáita cayábéeri iyú càide iyúwaté Dios iwàwáaná Wáiwacali imànica.

¹² Néese wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha, yá macàaluínináta wasutáca wíawawa Dios íicha wamawiénidacaténáni. Yá manuícá wáináidaca wawàwawa Dios iwalí wasutácaténá íicha weebáidacáiná Cristo itàacái.

¹³ Iná nusutácué píicha wawàsi manuísíwata càmíinápinácué píináidáaníwa ìwaliise yái nùuwichàanácuécawa piwaliise nucàlidacáinátē pirícué Dios itàacái. Néese pichàiniadacué piwàwawa, yácainá yái nùuwichàanácawa imàacaca áibanái iicácuéca pía cáimiétaquéeri iyú.

El amor de Cristo

¹⁴ Iná nubàlùacawa nùuluì ipùata iyúwa Wáaniri Dios irí nùacaténá icàaluíniná.

¹⁵ Macáita Dios yàasunái iyéeyéica chái èeri irìcu, nía nacái iyéeyéica chènuniré, Dios idéca idàbaca nía.

¹⁶ Yái Wáaniri Dios, máiní cachàinica íwitáise náicha canánama, icànéeri nacái mèlumèluíri iyú mamáalàacata, imàníri nacái walí cayábéeri mawèníri iyú càiripináta càmíri imáalàawa. Nusutácué Wáaniri Dios íicha pirípinácué ichàiniadáanápiná píwitáise manuísíwata Espíritu Santo ichàini manuíri iyú.

¹⁷ Nusutácué Dios íicha pirípinácué imàacáanápiná peebáidaca Cristo itàacái yéewanápinácué Cristo iyaca piwàwalícu. Càipinácué cachàinica píwitáise Cristo ìwali càide iyúwa manuíri àicu idènìacaalí ipìchuwa depuíwalé cáli irìculé, cáininácaténácué piicáca Dios, áibanái nacái.

¹⁸ Yásí píalimácué píalíacawa náapicha macáita wenàiwica yeebáidéeyéica Cristo itàacái cáinináca

Cristo iicáca wía manuísíwata, bàaluitésíwa èeri ipíchawáiseté, àta siùca nacáide, càiripinátawa, càmíri imáalàawa, yácainá àta alénácaalí wàacawa, néréta nacái cáinináca Cristo iicáca wía.

¹⁹ Iná nusutácué Dios íicha pirípiná píalíacaténáwa cáinináca Cristo iicáca wía manuísíwata, máiní manuíri íicha yái wáaliméerica wáalíacawa càinácaalí imanuíca. Càicué nusutáca pirí Dios iyáanápinácué piwàwalícu manuísíwata icúacaténácué píwitáise macáita, yái Dios máinírica cayábaca náicha canánama.

²⁰ Siùcade, wàacué Dios irí cayábéeri, yái cachàinírica íwitáise náicha canánama, yáaliméerica imànica walí cayábéeri máinísíwata manuíri cachàiníwanáí íicha yái wasutéerica, manuísíwata íicha nacái yái wáináidéericawa, yái Dios ichàiniadéericá wía ichàini iyúwa iyéerica wawàwalícu.

²¹ ¡Wàacué Dios irí cayábéeri wía yeebáidéeyéica Cristo Jesús itàacái, iyéeyéica abédanamata yáapicha! ¡Wàacué irí cayábéeri càiripináta èeri càmíri imáalàawa! Básíta, amén.

4

Unidos por el Espíritu

¹ Iná núaquéi presoíri nucàlidacáiná Wáiwacali itàacái, nusutácué píicha wawàsi manuísíwata piyáanápinácué machacàníiri iyú càide iyúwa iwàwacutáaná nàyaca cawinácaalí Dios imáidéeyéica yàasunáipináwa, Dioscáiná idéca imáidacuéca pía.

² Picácué cáimacái piicáca píawawa áibanái íicha. Picácué calúa píwitáise, néese iwàwacutácué

casíimáica píiwitáise áibanái yáapicha. Cáininácué piicáyacacawa plidenìacaténácué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú áibanái imànicaalícué pirí báawéeri.

³ Píalimáidacué macái pichàini iyúwa yéewanápinácué abédanamata píiwitáise piapichawáaca, càide iyúwacué Espíritu Santo iyúudàaná pía, yéewanápinácué piyaca matuíbanáiri iyú piapichawáaca iyúwa abéeri wenàiwica.

⁴ Weebáidacáiná Cristo Jesús itàacái, íná càica wíade iyúwa Cristo iiná, yái abéerita iináca iyéerica chái èeri irícu. Abéericata nacái yái Espíritu Santoca. Càita nacái Dios idéca imáidaca wía abédanamacaténá wáiwitáise wacùanápiná abéerita yái iwasàanápináca wíawa yàasu yùuwichàacáisi lichawa.

⁵ Iyaca walí abéerita Wáiwacali. Weebáidaca abéerita tàacáisi. Iyaca abéerita wabautizáanáwa.

⁶ Iyaca abéerita Dios, yái Wáanirica macáita, yái icuèrica wía macáita, iyúudèerica nacái wía macáita, iyéerica nacái wawàwalícu macáita.

⁷ Quéwa Cristo idéca imàcacaca walí wáalimáwanama cayábéeri chàinisi wamanùbaca nacáitawa, càide iyúwa iwàwáaná imàcacaca walíni, wáibaidacaténá irípiná, wamànicaténá irí wáibaidacaléwa wáalimáwanama.

⁸ Iná cài íimaca yái Dios itàacáica áiba profeta itànèericaté Cristo ìwali:

“Imichàacatéwa chènuniré, itéeri

yáamiwáisewa yùuwidenáíwa,

manùbéeyéí presoíyéica idacuèyéicawa.

Idéca yàaca cayábéeri chàinisi wenàiwicanái irí náibaidacaténá irípiná”,

íimaca yái tàacáisica.

9 Néeni, ¿píalíasicué càinácaalí íimáanáquéi tàacáisi íiméerica “Cristo imichàacatéwa”? Yá íimáanáca Cristo iwàlùuacatéwa quéechatécáwa càliculí irìculé, infierno irìculé nacái.

10 Yái Cristo iricuèricatéwa, yácata imichèericaté nacáiwa chènuniré Dios yàatalé, yái cáli chènuníisérica náicha canánama, icùacaténá macáita Dios yáapicha, cáimiétacanéeri iyú, mèlumèluíri iyú nacái. Càité Cristo imànica ipuníadacaténáté macáita íwitáise iyúwa. Iná yéewa iyaca macáita, icùaca nacái macáita depuíwalé náicha canánama àta chènuníise náicha canánama nacái, yácainá Dioscani yái Cristoca.

11 Cristo imàcacaté walí cayábéeri chàinisi wáalimáwanama wáibaidacaténá irípiná. Idéca imàcacaca abénaméeyéi wéená apóstolnáipiná nía, ibànùacaténá nía madécaná yàcalé néré nacàlidacaténá iináwaná ìwali. Idéca imàcacaca abénaméeyéi wéená profetanáipiná nía, icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmalícuíse; Cristo imàcacaca abénaméeyéi wéená icàlidaca yái cayábéeri tàacáisica íiméerica Cristo iwasàaca wenàiwicanáí Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha; Cristo idéca imàcacaca abénaméeyéi wéená pastornáipiná nía nacùacaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Cristo itàacáí abéeri yàcalé mìnánáí. Imàaca abénaméeyéi yéewáidaca wenàiwica Dios itàacáí iyú.

12 Càita Cristo idéca ichàiniadaca wía, wía yàasu wenàiwicaca wáibaidacaténá irípiná, wayúudàacaténá áibanáí, wamichàidacaténá nacái náiwitáise níái yeebáidéeyéica Cristo itàacáí, càiyéide iyúwa Cristo iiná chái èeri irìcu.

13 Iwàwacutácué cài wamichàidaca wáiwitáisewáaca àta weebáidacataléta abédanama Dios Iiri itàacái tài ííméeri iyú, àta nacái wáalíacatalétawa Dios Iiri ìwali báisíiri iyú càiide iyúwa íiwitáise ìyáaná. Càipiná cachàini yàacawa wáiwitáise Cristo íiwitáise iyú iyúwa béiseyéi wenàiwica àta wáalimácatataléta wàyaca machacàníiri iyú, cáalíacáiri iyú nacái càiide iyúwa Cristo iwàwáaná wàyaca.

14 Càicaalí wàyaca, néese càmita wèepunípináwa càiide iyúwa sùmanái iwènúadéeyéica ráunamáita íiwitáisewa madécaná yàawiría, càiyéide iyúwa ída cachàiníiri cáuli, máladàca nacái iwatèeyéica. Càmita wamàacapiná macái wàlisài tàacáisi iméeràidaca wía Dios íicha càiide iyúwa cáuli itécaalí cáli ichùmalé déeculé. Càmita wabatàapiná nachìwáidaca wía níara cachìwéeyéica imàníiyéica càiide iyúwa cachìwéeri tàacáisi íimáaná.

15 Néese iwàwacutá cáinináca waicáca áibanái watàanícaténá nalí éeréeri iyú wacàlidáanápiná nalí yáí báisíiri tàacáisisica yéewanápiná wadàwinàidaca wáiwitáisewa Cristo íiwitáise iyú càiide iyúwa béiseyéi wamànicaténá càiide iyúwa Cristo iwàwáaná, wáiwitápucáináni, wía yeebáidéeyéica itàacái, càiyéide iyúwa Cristo iiná iyéerica chái èeri irìcu.

16 Iná macáita wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái càiyéide iyúwa Cristo iiná, wàyaca abédanamata Cristo yáapicha, wáiwitápucáináni. Abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca càiide iyúwa abéeri wenàiwica iiná. Yá nacái cachàinicaalí macái wéená íiwitáise Cristo ìwali, wáibaidacaalí cayába Cristo irípiná nacái, yásí cachàinica wáiwitáise yàacawa macáita, wamichàida nacái wáiwitáisewáaca

cáininácaténá waicáyacacawa.

La nueva vida en Cristo

17 Yácata tàacáisi núuméericuéra pirí, nuchùulièricuéra iyú pía nacái Wáiwacali íipidená ìwali Wáiwacali ichùulìacáinátē nucàlidáanápinácué piríni: Picácué pìya quirínama càide iyúwa áibanái iyáaná càmíiyéica yeebáida Dios itàacái, imàniyéi nacái càide iyúwa íimáaná áiba íwitáisesi canéerica iwèni.

18 Catáca meedá náiwitáise nabáyawaná ìwalíisewa. Canáca nacáuca wàlisài càmíiri imáalàawa Dios yèerica wenàiwica irí, càmicáiná náalía Dios ìwali. Càmita náalía Dios ìwali matuícáiná náiwitáise.

19 Dàalaca náiwitáise ichàbanamawa, càmita quirínama báica nía nabáyawaná ìwalíisewa, càmita nacái achúma nawàwa ìwali. Càmita quirínama náináidacawa napíchaléwa nabáyawaná ìwaliwa, nadéca namàacaca níawawa namànicaténá náapichawáaca máiní báawéeri wawàsi nainá iyúwa áibanái yàacuéssemi, yá namànica casaquèeri wawàsi macái íwitáanáta máiwitáiséeri iyú nasíimáidáanápiná níawawa.

20 Quéwa càmitatécué píalía Cristo ìwali pìyáanápinácué meedá iyúwa nàyáaná, níái càmíiyéica yáalíawa.

21 Núalíacawa pidécuéra péemìaca Cristo iináwaná ìwali, idéca nacái Cristo yéewáidacuéra pía píalíacaténácuéra càiríinácalí yái báisíri tàacáisica.

22 Piúcacué píichawa píiwitáise bàaluisàimiwa yái iyúwaté pìyáaná bàaluité, yái píiwitáise yáséerimica. Bàaluité piwàwacatécué pimànica yái càmíirica

Dios ibatàa wenàiwica imànica, ínáté píiwitáise bàaluisàimi ichìwáidacatécué pía.

23 Pimàcacué Dios iwàlisàidaca píiwitáise piwàwalìcu.

24 Piယacué píiwitáise wàlisài yáapichawa, yái píiwitáisecuéca Dios idàbéreraté, Dios íiwitáise inacáiripiná piယacaténácué machacàníri iyú, mabáyawanéeri iyú nacái càide iyúwa báisíri tàacáisi íimáaná.

25 Iná picácué pitàaní pichìwawa áibanái irí. Néese pitàanícué báisíri iyúta piríwáaca iwàwacutácainá abédanamata wáiwitáise wáapichawáaca wíacainá canánama wáalimáwanama, abéeri Cristo iiná ìwalíisérica wíá, yái Cristo iiná ìyéerica chái èeri irícu.

26 Calúacaalícué pía, picácué pimàni pibáyawanáwa, néese piúcacué píichawa pilúawa ipíchawáise èeri iwàlùacawa; pimàcacué caquialéta nacái piwàwawa íicha càirínácalí báawéeri áibanái imàníri pirí.

27 Calúacaalícué pía déecuíri iyú, yásí màulenáca Satanás yáalimáidacuéca pía, pimàníinápinácué pibáyawanáwa.

28 Cawinácalí péenácué cayéedéeri, iwàwacutá iyamáidaca iyéedùaca íibaidacaténá machacàníri iyú icáapi iyúwa yéewanápiná idènìaca yàasuwa cayába iyúudàacaténá catúulécanéeyéi wenàiwica.

29 Picácué pitàaní báawéeri wawàsi ìwali, néese pitàanícué cayábéeri wawàsi ìwali, càirínácalí wawàsi iwàwacutéerica wenàiwicanái yéemìaca, abéerita yái wawàsi iyúudèeripináca wenàiwica yéemièyécuéca picàlidáaná, pimichàidacaténácué

náiwitáise, yéewanápiná Dios imànica nalí cayábéeri mawèníiri iyú ìwalíise yái picàlidéericuéca nalí.

30 Picácué pitàaní báawéeri wawàsi ìwali ipíchanácué achúmaca pimànica Espíritu Santo iwàwa, yái Dios mabáyawanéerica. Yái Espíritu Santoca idéca iwàlìacuécawa piwàwalìculé yásasáidacaténácué Dios yàasunáica pía. Càipiná Espíritu Santo imànica èeri imáalàacaalípináwa, Dios iwasàacaalípinácué píawa macái yùuwichàacáisi íicha.

31 Piúcacué píchawa yái báawáanáca piicáyacacuécawa. Piúcacué píchawa pilúawa. Picácué picuísáyacacawa, càita nacái picácué pitàaní áibanái ìwali báawéeri iyú; càita nacái piúcacué píchawa macáita píiwitáise báawéeriwa.

32 Néese cayábacué píiwitáise piapichawáaca, càita nacái catúulécanácué piicáyacacawa, pimàcacué piwàwawa íicha càiríinácalí báawéeri péenásàiri imànírica pirí, càide iyúwa Dios imàacáanáté iwàwawa wabáyawaná íicha Cristo yéetácainátewa wáichawalíná.

5

Como deben vivir los hijos de Dios

1 Píacué Dios yéenibeca, cáininéeyéica Dios iicáca, piyacué càide iyúwa Dios iyáaná.

2 Cáininácué piicáyacawa, càita nacái cáininácué piicáca Dios, áibanái nacái, càide iyúwaté cáinináaná Cristo iicáca wía, yá imàacacaté icáucawa yéetácaténátewa wáichawalíná iyúwa sacrificio. Yá casíimáicaté Dios iicáca Cristo cáininácaináté Cristo iicáca wía imàacáanápináté icáucawa wáichawalíná. Dios iicáca Cristo yéetáanáwa iyúwa cayábéeri

ofrenda, sacrificio nacái neeméerica pumèníiri isàni yáapicha.

3 Píacué nuénánáica, Dios yàasunáicáinácué pía, íná iwàwacutácué canácatáita piimá áiba wenàiwica yáapicha càmíirica pinìrisíwa, càmíichúaca nacái píinusíwa. Càita nacái iwàwacutácué canácatáita pimàni casaquèeri wawàsi piiná iyúwa, càita nacái picácué piwàwa piásupináwa áibanái yàasu.

4 Picácué picàlida casaquèeri tàacáisi. Càita nacái picácué picàlida tàacáisi canéeri iwèni càide iyúwa máiwitáiséeyéi. Càita nacái picácué piicáaní casaquèeri tàacáisi ìwali. Macái tàacáisi casaquèeri, càmita iyúudàa wenàiwica. Néese, cayába cachàiníwanái piacaalícué Dios irí cayábéeri.

5 Dios imàacapiná walí cayábéeri cawèníirica, wía Dios yéenibeca áiba èeriwa wawàlùacaalípináwa chènuniré, yái yàcalé Cristo icùacataléca macáita Dios yáapicha. Quéwa píalíacuéra canácate néená iwàluèripináncawa néré, ibatàa abéeri néená piná, cawinácaalí càmíiyéica yeebáida Cristo itàacái, nía nacái iiméeyéica áiba yáapicha càmíirica nanìrisíwa, càmíichúaca nacái náinusíwa, nía nacái imàníyéica casaquèeri wawàsi iiná iyúwa, nía nacái iwàwéeyéica yàasupináwa áibanái yàasu, Dios iicácainá nía iyúwa wenàiwica yèeyéica ídolo cuwáinái yéenáwaná icàaluíniná cáinináciná naicáca cawèníri wawàsi Dios íicha.

6 Picácué pibatàa áibanái ichìwáidaca pía cachìwéeri tàacáisi iyú pimànicáichacué càiri báawéeri mánícainá báawaca Dios iicáca yái namàníirica, yásí yùuwichàida níawa manuísíwata, cawinácaalí càmíiyéica imàni càide iyúwa Dios ichùulìaná.

7 Iná picácué pìacawéerida wenàiwica imàníiyéica càiri báawéeri.

8 Bàaluité pìyacatécué catéeri píiwitáise yáapichawa, pimànicainátécué pibáyawanáwa, quéwa siùcáisede pìyacuéca amaléeri píiwitáise yáapichawa, pìyacuéca nacái iyúwa camalási chái eeri irìcu, pìyacainácué abédanamata Wáiwacali yáapicha, píasáidacainácué nacái áibanái irí càinácalí Dios íwitáise iyaca. Iwàwacutácué pìyaca càide iyúwa wenàiwica amaléeyéi íwitáise, iyéeyéica mabáyawanéeri iyú càide iyúwa báisíiri tàacáisi íimáaná.

9 Wèepunícaalíwa amaléeri wáiwitáise yáapichawa càide iyúwa Dios iwàwáaná wàyaca mabáyawanéeri iyú, yásí cayábéeri wáiwitáise, wàyaca nacái machacàníri iyú, wèepuní nacáiwa càide iyúwa báisíiri tàacáisi íimáaná.

10 Píalimáidacué pimànica yái casíimáirica Wáiwacali iicáca.

11 Picácué pimàni pibáyawanáwa canéerica iwèni náapicha níara áibanái yèepuníiyéicawa catéeri íwitáise yáapichawa, càmíiyéica yáalíawa Dios ìwali, néese pìalàacué nía náalíacaténáwa báawaca Dios iicáca yái namànírica.

12 Iwàwacutácué pìalàaca nía namàacáanápiná náichawa yái báawéerica namànírica, máinícainá báawacani yái namànírica nainá iyúwa ibàacanéeri iyú áibanái íicha, iná báica natàaaníca ìwali.

13 Quéwa pìalàacaalícué nía Dios itàacái iyú, yásí náalíacawa namànica nàacawa nabáyawanáwa.

14 Iná cài íimaca áiba tàacáisi:
“Pía yèepuníricawa íiwitáise catéeri yáapichawa, pimànicainá pibáyawanáwa matuíbanáiri

iyú Dios íicha, càica píade iyúwa wenàiwica iiméerica ìyaca, iyúwa nacái yéetéerimiwa; íná iwàwacutá piwènúadaca píiwitáisewa pibáyananá íichawa càide iyúwa wenàiwica icawàacaalíwa idapùle íichawa, iyúwa nacái yéetéerimiwa imichàacaalíwa yéetácáisi íicha, yásí amaláca Cristo imànica píiwitáise pìyacaténá machacàníiri iyú Cristo icamaláná irícu”,
íimaca yái tàacáisica.

15 Iná picácué píichawa cayába, picùacué píawawa pìyacaténácué machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Picácué pìya càide iyúwa máiwitáiséeyéi wenàiwica, néese pìyacué cáalícáiri iyú.

16 Picácué piúca èeri máiwitáiséeri iyú, néese píalimáidacué pimànica cayábéeri èeri imanùbacá, idècunitàacá wàyaca chái èeri irícu ipíchawáise èeri imáalàacawa, máinícáiná èeri mìnánai imànica ibáyananáwa siùcade.

17 Picácué máiwitáise pía, néese péewáidacuéwa píalícaténácuéwa càinácaalí Dios iwàwáanácué pimànica.

18 Picácué picàma ipíchanácué pimáalàidaca píawawa máiwitáiséeri iyú, néese pimàacacué Espíritu Santo icùaca píiwitáise manuísíwata pimànicaténácué càide iyúwa Dios iwàwáaná.

19 Pitàanícué pìacawa piríwáaca Wáiwacali iináwaná ìwali. Pimichàidacué píiwitáisewáaca salmos iyú, himnos iyú nacái, cantos iyú nacái ichàiniadéeyéica wáiwitáise Espíritu Santo ichàini iyú. Picántàacué manuísíwata casílimáiri iyú Wáiwacali irí, pìacué nacái irí cayábéeri.

20 Pìacué mamáalàacata Wáaniri Dios irí cayábéeri

ìwali yái macáita imàaquéericuéra pirí. Pìacué Dios irí cayábéeri Wáiwacali Jesucristo íipidená ìwali, piyacáinácué abédanamata Jesucristo yáapicha.

La vida familiar del cristiano

21 Cáimiétaquéeri iyúcué piicáyacawa, péemìacué piríwáaca nacái pìacaténácué Cristo icàaluíniná.

22 Pìacué inanái caníriyéica, pimànicué càide iyúwa piníri ichùullaná pía, pimànicaténácué càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná.

23 Iwàwacutácué peebáidaca piníri itàacáiwa Dioscainá idéca imàacaca píwitápupináni, yái pinírica, càide iyúwa Dios imàacáaná wáiwitápupiná yái Cristoca, wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Cristo idéca nacái iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, wía càiyéide iyúwa Cristo iiná chái èeri irícu. Càica wíade iyúwa Cristo iiná wayacáiná abédanamata Cristo yáapicha.

24 Néese càide iyúwa iwàwacutáaná wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái wamànica càide iyúwa Cristo ichùullaná wía, càita nacái píacué inanái caníriyéica iwàwacutácué pimànicué macáita càide iyúwa piníri ichùullaná pía.

25 Pìacué asianái cáinuýéica, iwàwacutácué cáinináca piicáca pínuwa, càide iyúwaté cáinináaná Cristo iicáca wía, wía yeebáidéeyéica itàacái. Yá Cristo imàacacaté icáucawa yéetáanápinátewa wáichawalíná.

26 Cristo imànicaté cài yeedácaténá wía yàasunápináwa idécanáamíté masacàaca imànicué wáiwitáise báawéeri íicha itàacái iyúwa wabautizácalítewa wáasáidacaténátewa weebáidaca itàacái.

27 Cristo imànicaté cài yéewanápiná imàcacaca wabàlùacawa íipunita chènuniré icànéeyéipiná mèlumèluíri iyú, cayábéeyéi iicácanáwa, canéeyéi ibáyawaná ibatàa achúméríina piná, néese mabáyawanéeyéi Cristo irípiná, wía yeebáidéeyéica itàacái.

28 Asìali idènìacaalí ínuwa, yá iwàwacutá cáinináca iicáca úa càide iyúwa cáinináaná iicáca yáawawa. Cawináacaalí cáininéerica iicáca ínuwa, imànica ìyaca iríwa cayábéeri, Dios iicácainá níái pucháibaca iyúwa abéeri wenàiwica.

29 Canáca asìali báawéeri iicáca iináwa, néese icùaca iináwa yàacàsi iyú, bàlesi iyú nacái. Càita nacái iwàwacutá asìali iicáca ínuwa càide iyúwa iicáaná iináwa, icùacaténá úa cáininéeri iyú, càide iyúwa Cristo icùaná wía cáininéeri iyú, wía yeebáidéeyéica itàacái.

30 Cristo icùaca wía wàyacáiná iyúwa iiná chái èeri irícu. Wía nacái, càica wíade iyúwa Cristo iiná ìwalíiséeyéi, wía yeebáidéeyéica itàacái wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha càide iyúwa inanái ùyáaná abédanamata uníri yáapichawa.

31 Dios itàacái icàlidacaté walíni, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalícuíse. Iimaca: “Iná asìali yàacawa yáaniri líchawa, yáatúa lícha nacáiwa, ìyaténá abédanamata ínu yáapichawa. Néese idécanáami asìali iimáca úapicha, yásí Dios iicáca níái pucháibaca iyúwa abéeri wenàiwica”, cài íimaca.

32 Máiní iwàwacutá wawàwalica yái cayábéeri tàacáisica Dios yáasáidéerica walí asìali ìwali ínu yáapichawa, quéwa nuwàwa nuéwáidacuéca pía comparación iyú, Cristo ìwali, yàasu wenàiwicanái

yáapichawa nacái, wía yeebáidéeyéica itàacái.

33 Iná nucàlidacuéra pirí àniwani, iwàwacutácué macáita péená cáinináca iicáca ínuwa càide iyúwa cáinináaná iicáca yáawawa. Càita nacái píacué canìrìiyéica, iwàwacutácué piicáca pinìriwa cáimiétaquéeri iyú, pimànicué nacái càide iyúwa ichùulìaná pía.

6

1 Píacué súmanái, peebáidacué càide iyúwa pisèenái ichùulìanácué pía píasáidacaténácué cáinináca piicáca Wáiwacali, cayábacáiná pimànicaalícué cài.

2-3 Iyaca abéeri ichùulìacanási máiníiricué iwàwacutá piwàwalica, icàlidéericuéra pirí càinácalí Dios ichùulìaná pimànica. Dios íimacaté cáimiétacanéeri iyú imànínápiná cayábéeri nalí cawinácalí yeebáidéeyéica yái tàacáisica ímíerica: “Píacué nacái píaniri íimiétacanáwa, píatúa íimiétacaná nacáwa, casíimácaténácué piwàwa, píyacaténácué nacái madécaná èeri chái èeri irìcu”, caité íimaca yái Diosca.

4 Néenicué pía quénibéeyéica, picácué pichùulìa péenibewa lúasi iyú mamáalàacata ipíchanácué píalimáidaca piicáwa nía àta calúacataléta náwitáise. Néese pidàwinàa nía neebácaténá pitàacái. Péewáidacué nía nacái, píalàacué nía, pimichàidacué nacái náwitáise neebáidacaténá Wáiwacali itàacái, cáininácaténá nacái naicáca Wáiwacali.

5 Píacué áibanái yàasu wenàiwicaca íbaidéeyéica mawèníiri iyú, peebáidacué píiwacanánai itàacáiwa ichùulièyéicuéra pía chái èeri irìcu. Píacué náimiétacaná, nacàaluíniná nacái, báisíiri iyú.

Píbaidacué nalí cachàiníri iyú càide iyúwa píbaidaca nacáicalí Cristo irípiná.

6 Píbaidacué nalí cayábéeri iyú càiripináta, càmírica abéta naicáidacaalícué pirí cayábacaténácáita naicácué pía meedá, néese píbaidacué iyúwa Cristo yàasu wenàiwica íbaidéeyéica irípiná, pimànicaténácué càide iyúwa Dios iwàwáaná macái pichàini iyúwa báisíri iyú.

7 Pimànicué píbaidacaléwa casíimáiri iyú càide iyúwa píbaidaca nacáicalí Wáiwacali irípiná, càmírica èeri mìnanái irí meedá.

8 Càicué píbaida píalíacainácuéwa Wáiwacali yàanápiná walí cawènìiyéi wamanùbaca nacáitawa ìwalíise yái cayábéerica wamàníirica, áibanái yàasu wenàiwicacaalí wíá íbaidéeyéica mawènìiri iyú, càita nacái wèepunícaalíwa máiwacalináwaca.

9 Píacué wenàiwica íwacanánáica, pimànicué cayábéeri pìasu wenàiwicanái iríwa càide iyúwa nuchùulìaná níá náibaidáanápinácué pirí cayába. Picácué pibáulia picapéedáidáanápiná níá náibaidacaténácué pirí cachàiníri iyú. Piwàwalicué Wáiwacali chènuníiséeri ichùulìacuéca pía, càita nacái ichùulìacué pìasu wenàiwica, cáininácainá Wáiwacali iicáca macái wenàiwica íwitáaná abédanamata, càmita nacái iicá abéeri wenàiwica iyúwa cayábéeri áibanái íicha.

Las armas espirituales del cristiano

10 Néese nuénánái, cachàinicué píiwitáise Wáiwacali ìwali, íwitáise manuíri iyú.

11 Càide iyúwa úwisàiri ìwalicalí ibàlewa dàaléeri hierro nacáiri ipíchaná yùuwidenái isutàacani, càita nacái picùacué píawawa Dios ichàini iyú macáita.

Peedácué piríwa Dios íicha píiwitáise ibàlìanápináwa hierro nacáiri cachàinaténácué píiwitáise macàaluínináta Satanás íipunita, càide iyúwa úwisàiri ibàlùacaalíwa tài íiméeri iyú yùuwidenái íipunitawa. Iwàwacutácué cachàinica píiwitáise Dios ichàini iyú ipíchaná yái icháawàidéerica wía íipidenéeri Satanás imawènìadacuéca pía, yái cachìwéerica yáalimáidéerica wenàiwica namànínápiná nabáyawanáwa.

¹² Càmicáiná wamàni úwi èeri mìnánái íipunita, néese wamànica wàacawa úwi náipunita níara canéeyéica iiná, canéeyéica yáapi, demonio íiwacanánáica cáuli irìcuýéica, níái báawéeyéica ángel ichùulièyéica èeri mìnánái catéeyéi íiwitáise.

¹³ Iná peedácué piríwa píiwitáise ibàlìanápináwa hierro nacáiri, Dios imàaquéericuéca pirí cachàinaténácué píiwitáise càinácaalí báawéeri èeri náalimáidacatáitacué pía. Màulenácaalícué pimànica píiwitáisewa ùwicái piná, yásí píalimácué pibàlùacawa tài íiméeri iyú Satanásnái íipunita yéewanápinácué càmita pimàni pibáyawanáwa.

¹⁴ Càide iyúwa úwisàiri ibàlùacaalíwa tài íiméeri iyú yùuwidenái íipunitawa, càita nacái cachàinica píiwitáise Wáiwacali ìwali mamáalàacata ipíchanácué Satanás imawènìadaca pía. Càide iyúwa úwisàiri idacùacaalí ìwalìabàawa yàasu cinturónwa ipíchaná ibàle hierro nacáiri icaláacawa íicha, càita nacái picùacué cayába píawawa báisíri tàacáisi iyú. Yái úwisàiri ìwalica ìwalìabàawa dàaléeri ibàlewa yùucutalìcubàawa ipíchaná yùuwidenái isutàacani. Càita nacái iwàwacutácué piyaca machacàníiri iyú mabáyawanéeri iyú nacái picùacaténácué píawawa ipíchanácué Satanás imawènìadaca pía.

15 Néese àniwa càide iyúwa úwisàiri ìwalicaláí izapatoniwa yéewanápiná imusúacawa caquialéta imànicaténá ùwicái, càita nacái péewáidacuéwa cayába picàlidacaténácué áibanái irí yái tàacáisi cayábéerica íméerica Cristo imàacaca wenàiwica nàyaca matuúbanáiri iyú Dios yáapicha.

16 Máiní iwàwacutá úwisàiri icáapica yàasu manuíri escudowa, yái wawàsi dàaléerica, cácuíri nacái úwisàiri itéerica icáapi irìcuwa ichacàidacaténá íchawa ipièrica ipualé chucùlu yeeméericawa ipilacawa ipualé. Càita nacái peebáidacué Cristo itàacái tài íméeri iyú picùacaténácué píawawa Satanás íicha, yái báawéerica yáalimáidéerica wía cachàiníiri iyú càide iyúwacué ichàwidàaca nacáicalí wía chucùlu yeeméeri iyúwa, wamànicaténá wabáyawanáwa, waméyáacaténáwa weebáidaca Cristo itàacái.

17 Néese àniwa càide iyúwa úwisàiri ibàllacaalí íwitawa dàaléeri càyuwa nacáiri iyú ipíchaná nanúaca íwita, càita nacái iwàwacutácué piwàwalica Cristo idéca iwasàacuéca pía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, íná éwitacué Satanás icháawàacáaníta piináwaná ìwali Dios irí, càicáaníta càmitacué iwàwacutá pimànica pibáyawanáwa. Néese càide iyúwa úwisàiri yeedácaalí espada machete nacáiri ipéliacaténá yùuwidenáíwa, càita nacái iwàwacutácué peedáca piríwa Dios itàacái, yái wacáapisài Espíritu Santo imàaquéerica walí, péewáidacué nacáiwá Dios itàacái ìwali, píalíacaténácuéwa ìwali piwàwalìcuísewa, yéewanápinácué picàlidaca áibanái iríni. Càita píalimácué pimànica ùwicái Satanás íipunita.

18 Pìacué pimànica ùwicái Satanás íipunita èeri

imanùbaca: Picácué piméyáawa pisutáca píawawa Dios íicha. Pisutácué Dios íicha manuísíwata càripináta, càide iyúwa Espíritu Santo iyúudàanácué pisutáca Dios íicha. Piicácué píichawa cayába, pichàiniadacué píiwitáisewa, picácué piúca piwàwawa, néese pisutácué Dios íicha nalípiná, macáita Dios yàasu wenàiwicaca.

19 Pisutácué nacái Dios íicha nulípiná imàacáanápiná núalíacawa càinácalí iwàwacutáaná núumaca nucàlidacaténá cayába yái tàacáisi cayábéerica íiméerica Cristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, nucàlidacaténáni macàaluínináta áibanáí irí, yái tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwicanáí íicha bàaluité quéwa yái imàaquéerica wáalíacawa ìwali siùcade.

20 Dios idéca ibànùaca núá nucàlidacaténá inùmalícuíse yái tàacáisi cayábéerica. Siùcade nùyaca presoíri iyú nucàlidacáiná áibanáí iríni càide iyúwa Dios ibànùaná núá nucàlidáanápináni. Iná pisutácué Dios íicha nulípiná nucàlidáanápiná itàacái macàaluínináta.

Saludos finales

21 Yá nubànùacué piatalé yái Tíquicoca, wéenásàiri cáininéerica waicáca iyúudèeri cayába nacái wáibaidacaténá Wáiwacali irípináwa. Yá Tíquico icàlidapinácué pirí nuináwaná ìwali, ìwali nacái yái numànírica.

22 Iná nubànùacué piataléni icàlidacaténácué pirí waináwaná ìwali. Càipiná ichàiniadacué piwàwawa.

23 Nusutácué Wáaniri Dios íicha pirípinácué Wáiwacali Jesucristo nacái namàacáanápinácué pìyaca matuíbanáiri iyú, píacué macáita

wéenánáica, cáininácaténácué piicáyacacawa nacái,
peebáidacáinácué Jesucristo itàacái.

24 Nusutácué Dios íicha nacái pirípiná
imànínápinácué pirí cayábéeri mawèníiri iyú¹
macáitacué pía cáininéeyéica iicáca Wáiwacali
Jesucristo mamáalàacata báisíiri iyú càiripináta.

El Nuevo Testamento de nuestro Señor Jesucristo en el idioma piapoco New Testament in Piapoco

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741